

Statens helsepersonellnemnd

Helse- og omsorgsdepartementet

Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
07/32-3/008/EF

Dato
25. 05.2007

HØRING - FORSLAG TIL LOV OM ENDRING I HELSEPERSONELLOVEN - ENDRING AV ADVARSELSBESTEMMELSEN OG NY BESTEMMELSE OM RETT TIL BEGRENSET TILBAKEKALL AV AUTORISASJON MV.

Det vises til høringsbrev datert 22. februar 2007. Helsepersonellnemnda har følgende merknader.

Helsepersonell er en yrkesgruppe som står i en særstilling i vårt samfunn. Deres yrkesutøvelse berører pasienter, som i mange sammenhenger vil ha et særlig krav på vern. Yrkesutøvelsen kan få store konsekvenser for pasienters helse. Enkelte grupper helsepersonell er gitt myndighet til å forvalte legemidler, utferdige attester og belaste det offentlige trygdevesen med utgifter, samt avgi sakkyndige uttalelser til bruk blant annet i rettsystemet. Disse særtrekk ved helsepersonells yrkesutøvelse berettiger en offentlig autorisasjonsordning for disse yrkesgruppene.

Nemnda mener likevel det er en grense for hvor langt man bør gå i å bruke den offentlige autorisasjonsmyndighet til å regulere helsepersonells yrkesutøvelse. En regulering som allerede i dag er mer omfattende for helsepersonell enn for andre yrkesutøvere. Nemnda er skeptisk til å utvide den offentlige myndighet til å gi reaksjoner slik lovforslaget legger opp til. Man bør vurdere om man i større grad kan overlate til arbeidsgivers styringsrett å refse arbeidstakere i form av advarsel. Det store flertall av helsepersonell er ansatt i det offentlige og arbeidsgivers styringsrett kan utøves overfor helsepersonell så vel som overfor andre offentlig ansatte. Helsepersonell som er selvstendig næringsdrivende står i en annen stilling. Blant disse står sakkyndige i en særstilling fordi deres virksomhet får store konsekvenser for samfunnet. Samfunnet må kunne stole på de sakkyndige, og det er derfor nødvendig å regulere deres yrkesutøvelse særskilt og det er viktig at tilsynsmyndighetene har en rolle her.

De foreslåtte lovendringer ligger i skjæringspunkt mellom offentlig kontroll og helsepersonellens integritet.

Nemnda mener man bør ta utgangspunkt i Gravers rapport og forslag til ny § 62 a og gi en særskilt bestemmelse for advarsel og begrensning av autorisasjon for sakkyndige. Det er særlig for slik yrkesutøvelse behovet for offentlig kontroll og reaksjon er stort.

Helsepersonellnemnda støttet i prinsippet en ny § 62 a, men anbefalte at en adgang til begrensning av autorisasjon ble bedre utredet. Det nemnda særlig savnet var en nærmere presisering av hva slags begrensninger bestemmelsen skulle gi adgang til og hva slags forhold som eventuelt skulle kunne begrunne en begrensning. Det vises bant annet til at en generell begrensning i retten til å skrive erklæringer, for eksempel sykemelding, melding til trygden, legeerklæring vedrørende førerkort m.m. kan være meget inngripende for en lege i allmenn praksis. Begrensninger i retten til å skrive sakkyndige utredninger til bruk for retten eller forsikringsselskap vil på den andre side være mindre inngripende og mer sentral i forhold til hva man ønsket å oppnå med bestemmelsen.

Nemnda har for så vidt ikke innvendinger mot det foreslåtte tillegg i § 56 første ledd, men mener det viktigste er å kunne gi advarsel til sakkyndige som utfører sitt oppdrag på en uforsvarlig måte. Det andre eksempel som er nevnt i høringsbrevet, å motta gaver i tjenesten, kan etter nemndas syn løses ved arbeidsgivers refselsesrett og i alvorlige tilfeller ved tap av autorisasjon.

Etter nemndas syn bør den foreslåtte bestemmelse i § 56 annet ledd, om å gi advarsel for atferd utenfor yrkesutøvelsen, sløyfes. Den går for langt i å regulere helsepersonells private sfære/fritid. De alvorlige handlinger vil kunne lede til tap av autorisasjon allerede etter dagens lovverk, og det er kun de mindre alvorlige handlinger på helsepersonellets fritid som skulle fanges opp av lovendringen. Nemnda kan ikke se at det er behov for å behandle helsepersonell annerledes enn andre yrkesgrupper når det gjelder slike handlinger. Straffbare handlinger utført på helsepersonellets fritid blir reagert på gjennom strafferetten og det fremstår da som unødvendig ressursbruk om også tilsynsmyndighetene skulle reagere på dette. Bestemmelsen vil være et uforholdsmessig inngrep overfor helsepersonell i forhold til andre arbeidstakere.

På samme måte som ved advarselsbestemmelsen mener nemnda at den viktigste anvendelsen for begrenset autorisasjon uten at vilkårene for tap av autorisasjon er oppfylt, som foreslått i ny § 59 a, vil være overfor sakkyndige. Bestemmelsen bør etter nemndas syn gis som en ny § 62 a som foreslått av Graver.

Nemnda er ikke enig i forslaget til ny § 59 a annet ledd slik bestemmelsen er formulert. Det antas å være i strid med legalitetsprinsippet å begrense yrkesutøvelse på grunnlag av en ikke nærmere definert risiko og uten at pliktbrudd er påvist. Risikobetraktninger vil imidlertid kunne gi grunnlag for å klargjøre faktum. Nemnda ser derfor nytten av å kunne sette vilkår for å avdekke om det foreligger misbruk dersom det er skjellig grunn til mistanke/grunn til å tro at helsepersonellet har et rusmiddelmisbruk som innebærer en fare for pasientsikkerheten.

Nemnda antar imidlertid at bestemmelsen om pliktmessig avhold i helsepersonelloven § 8 tredje ledd gir en viss adgang til å pålegge rusmiddeltesting ved mistanke om rusmisbruk hos helsepersonell. Alternativt eller i tillegg bør departementet vurdere å utvide helsepersonelloven § 60, vedrørende pålegg om sakkyndig undersøkelse, til også å gi adgang til å pålegge en nærmere avgrenset undersøkelsesperiode for avdekking av rusmiddelbruk,

dersom det foreligger begrunnet mistanke og det er aktuelt med suspensjon/tilbakekall av autorisasjon.

Med vennlig hilsen
sekretariatet

for *Nay H. Norevik*
Nina Mår
nemndsleder

Elisabeth Furru
Elisabeth Furru
seniorrådgiver